

---

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סוגיות מתקדמות בחקר פולקלור ותרבות עממית - 12846

תאריך עדכון אחרון 17-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקר פולקלור ותרבות עממית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' הגר סלמון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [David.rotman@mail.huji.ac.il](mailto:David.rotman@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג' 15-14

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה הוא המשכו של הקורס גישות בחקר פולקלור ותרבות עממית שניתן בסמסטר הראשון. בקורס נדון בתיאוריות ומחלוקות עכשוויות במחקר בתחום, המסתמכות על הגישות הקודמות להן, כגון: גישות פוסט סטרוקטורליות, ופוסט מודרניסטיות, גישות פמיניסטיות, גישות של כוח והתנגדות ואחרות. הללו יילמדו בהתייחס לתרבות העממית ולמחקר הפולקלור ותוך הדגשת השפעות וקשרי הגומלין ביניהן. תשומת לב מיוחדת תינתן לפולקלור היהודי ולתרבות העממית הישראלית, תוך בחינת האפיונים המייחדים והמשותפים בינו ובין זה המתקיים בהקשרים תרבותיים אחרים.

מטרות הקורס:

היכרות עם התשתית התיאורטית בחקר הפולקלור והתרבות העממית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס הסטודנטים יהיו מסוגלים לחשוב ולנתח ביטויים תרבותיים עממיים באמצעות גישות תיאורטיות מרכזיות.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטאלית וקריאה מלווה. בנוסף לחומר השיעור, הקורס מבוסס על קריאה. טקסטים רבים הינם מחקרים העוסקים במקרים ותרבויות ספציפיות. אלה ייקראו בקורס כדי ללמוד כיצד הכותבים והאסכולות השונות אותן הם מייצגים מתבוננים במקרים ספציפיים. כך, הפריטים הביבליוגרפיים מייצגים פרספקטיבות אינטלקטואליות-תיאורטיות בחקר תרבות עממית ופולקלור.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

חקר תרבות עממית ופולקלור כדיסציפלינה מדעית; קוסמולוגיה ותרבות עממית; חקר הטקס; גישות סמליות; גישה פרשנית; גישות של ביצוע ותהליך; פמיניזם ופולקלור; כוח והתנגדות; גישות פוסט סטרוקטורליות; גישות פוסטמודרניות.

חומר חובה לקריאה:

Myerhoff B., "Rites of Passage: Process and Paradox", in: V. Turner (ed.), Celebrations, 1982, pp. 109-135.  
Turner, V.- " Symbols in African Ritual", ib: d. Dolgin et al (eds.), Symbolic Anthropology, N.Y. 1977, pp. 183-194.

- Bilu, Y.- *The Inner Limits of Cummunitas: A Covert Dimension of Pilgrimage Experience* "Ethos, 16, 1988, pp. 302-325.
- וסרפל, רחל. - "הנידה כסמל זהות וכמשאב כוחני", בתוך: ישראל: אנתרופולוגיה מקומית, אורית אבוהב ואחרים (עורכים), צ' ריקובר, 1998, עמ' 377-391.
- גירץ, ק. - פרק 1: "תיאור גדוש: לקראת תיאוריית תרבות פרשנית", פרשנות של תרבויות, כתר, עמ' 39-15.
- פרק 11: "משחק עמוק: הערות על קרב התרנגולים הבאלינזי", עמ' 273-305.
- גולדברג, הרוי. - "שבירת כוס בחתונה: ראייה אנתרופולוגית פרשנית" בתוך: ישראל: אנתרופולוגיה מקומית, אורית אבוהב ואחרים (עורכים), צ' ריקובר, 1998, עמ' 595-608.
- כתריאל, תמר. - "סגנון דיבור כסגנון תרבות: לדבר 'דוגרי', לעשות 'מוסיירה'", בתוך: מילות מפתח: דפוסי תרבות ותקשורת בישראל, זמורה ביתן, 1999, עמ' 206-225.
- פוקו, מישל. ההיסטוריה של המיניות, תל אביב, הקיבוץ המאוחד 1997, עמ' 80-90 ("חלוקה לתקופות"); 91-108 ("הזכות להמית והכוח על החיים").
- בויארין, דניאל. - "תעלולנים, מקדשי השם ופייסנים - תסריטים נסתרים ומיומנויות ההתנגדות של הפזורה" תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 145-162.
- קפלן, סטיב. - "התנגדות יומיומית בין יהודי אתיופיה: מבט מן המחקר, מבט על המחקר", תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 163-173.
- Stone, Kay.- "Things Walt Disney Never Told Us", *Women and Folklore: Images and Genres*, Farrer, C.R. (ed.), Waveland Press, 1986, pp. 42-50.
- Degh, Linda.- *American Folklore and the Mass Media*, Indiana University Press, 1994, ch. 4 (pp. 80-109).
- אלכסנדר, תמר. - "המעשייה הנשית הספרדית-יהודית: טרזין יפה התואר" ידע-עם, כרך כ"ו, 1995, עמ' 80-94.
- בילו, יורם. - "חקר התרבות העממית בעידן הפוסט מודרני: סיפור אישי", תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 37-54.
- Tedlock. B. - "From Participant Observation to the Observation of Participation: The Emergence of Narrative Ethnography", *Journal of Anthropological Research* 47 (1): 69-94.
- סלמון, ה. - "סטיקרים פוליטיים בישראל: הכביש כזירה עממית טעונת רגשות" מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, כרך כ"א, 2001, עמ' 113-144.

חומר לקריאה נוספת:

אין

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %  
 מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 20 %

מידע נוסף / הערות:

הקורס פתוח גם לתלמידי שנה ג' שלמדו את הקורס גישות בחקר פולקלור ותרבות עממית